

ปัจจัยภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา
ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2*

FACTORS OF LEARNING LEADERSHIP OF ADMINISTATORS AFFECTING
ACADEMIC ADMINISTRATION IN SCHOOL UNDER PHICHIT PRIMARY
EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 2

*อภิเดช ขาวช้างพล, อีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย

Apidet khaokhangpul, Thirasak Uppamaiathichai

มหาวิทยาลัยนเรศวร, ประเทศไทย

Naresuan University, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: Apidetk66@nu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา 4) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 291 คน โดยสุ่มแบบหลายขั้นตอน ใช้แบบสอบถาม 3 ตอน ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และมีค่าความเชื่อมั่นระหว่าง 0.874–0.980 เก็บข้อมูลผ่านแบบสอบถามออนไลน์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า 1) การศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและการศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการใน

* Received: 1 April 2025; Revised: 1 May 2025; Accepted: 3 May 2025

สถานศึกษา พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันอยู่ระหว่าง 0.677 -0.785 อยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) การศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2 เท่ากับ 0.696) มีค่าอำนาจการพยากรณ์ได้ร้อยละ 69.60 และมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ 0.216 ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ตามลำดับ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 0.917 + 0.272X_3 + 0.248X_5 + 0.223X_1 + 0.158X_4$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_y = 0.243Z_{x_3} + 0.226Z_{x_5} + 0.200Z_{x_1} + 0.132Z_{x_4}$$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

Abstract

This research article aimed to: 1) examine the factors of learning leadership among school administrators; 2) investigate the level of academic administration in schools; 3) explore the relationship between learning leadership factors of school administrators and academic administration; and 4) develop a predictive equation of learning leadership factors influencing academic administration. The study was conducted in schools under the Phichit Primary Educational Service Area Office 2. This quantitative research employed a sample of 291 participants, including school administrators and teachers, selected through multi-stage random sampling. The research instrument consisted of a three-part questionnaire that was validated for content validity and had reliability coefficients ranging from 0.874 to 0.980. Data were collected using an online questionnaire and analyzed using mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The results of the research showed that 1) the overall study of learning leadership factors of school administrators is at a high level, 2) the study of the academic management level in school as a whole is at a high level, 3) the study of the relationship

between learning leadership factors and academic management in school, According to the Pearson correlation coefficient, is between 0.677 - 0.785, which is relatively high and statistically significant at the level of .01, 4) the study of learning leadership factors affecting academic administration in school have has a forecast coefficient (R^2) of 0.696, a forecast power of 69.60%, and a forecast standard error of 0.216 for both raw and standard scores, respectively. The details are as follow

Forecast equation in raw score format

$$= 0.917 + 0.272X_3 + 0.248X_5 + 0.223X_1 + 0.158X_4$$

Forecast equation in standard score format

$$= 0.243Zx_3 + 0.226Zx_5 + 0.200Zx_1 + 0.132Zx_4$$

Keywords: Learning leadership of Administrators, academic Administration in school

บทนำ

การพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้า จำเป็นต้องยกระดับคุณภาพการศึกษาในทุกระดับอย่างจริงจัง อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังเผชิญกับปัญหาความเหลื่อมล้ำในหลายมิติ ซึ่งทวีความชัดเจนและรุนแรงมากขึ้น แม้ภาพรวมของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จะมีแนวโน้มดีขึ้น ทั้งด้านสุขภาวะ การเข้าถึงการศึกษา และรายได้ที่เพิ่มขึ้น แต่กลับพบว่า ทักษะด้านการอ่านและการแสวงหาความรู้ของเยาวชนลดลง อีกทั้งจำนวนเยาวชนที่ไม่ได้เรียนหรือทำงานใด ๆ ก็เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้ศักยภาพของเยาวชนกลุ่มนี้ไม่ได้รับการพัฒนา เนื่องจากระบบการศึกษาไทยยังขาดความเชื่อมโยงกับตลาดแรงงาน ทำให้ไม่สามารถระบุสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นต่ออาชีพได้อย่างชัดเจน ซึ่งในภาคธุรกิจให้ความสำคัญมากกว่าคุณวุฒิทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดในการพัฒนาทักษะแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและทิศทางเศรษฐกิจสมัยใหม่ โดยเฉพาะในภาคนวัตกรรมที่ต้องการทักษะด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีดิจิทัล การจัดการข้อมูล ปัญญาประดิษฐ์ โค้ดดิ้ง รวมถึงทักษะที่เทคโนโลยีไม่อาจทดแทนได้ อาทิเช่น การคิดเชิงวิพากษ์ การทำงานเป็นทีม และความคิดสร้างสรรค์ (ราชกิจจานุเบกษา , 2565)

การจัดการศึกษาในสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยน เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ถือเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของ

ผู้เรียน เนื่องจากเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน งานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยงาน 17 งาน ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การบริหารการจัดการเรียนรู้ การประเมินการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา การนิเทศภายในสถานศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้และผู้นำในการพัฒนางานวิชาการ (สทศพร เชวณชัย, 2567) งานวิชาการจึงเป็นการดำเนินกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนระหว่างครูและนักเรียน เพื่อช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้ ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านสติปัญญาการเรียนรู้ และมีคุณธรรมจริยธรรม ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร งานวิชาการจึงถือเป็นงานที่มีความสำคัญในการบริหารสถานศึกษา หากสถานศึกษาจะสามารถทำหน้าที่ด้านนี้ได้อย่างสมบูรณ์ก็จะต้องมีผู้บริหารที่ให้ความสำคัญงานวิชาการและเข้าใจขอบเขตการบริหารงานวิชาการเป็นอย่างดี (มัลลย์พร สวัสดิ์, 2563)

การที่จะพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำทางการศึกษา เนื่องจากภาวะผู้นำทางการศึกษามีความสำคัญและจำเป็นต่อการศึกษา ก่อให้เกิดองค์ความรู้และเกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง เนื่องจากเกิดจากภายในตัวบุคคล อันเกิดจากความต้องการการเปลี่ยนแปลงการมีอุดมการณ์ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศ ให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับอารยประเทศได้ ด้วยหลักสำคัญที่ว่า การศึกษาสร้างคน คนสร้างชาติ (ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัยและสุชาติ บางวิเศษ, 2563) ภาวะผู้นำการเรียนรู้เป็นหนึ่งในคุณสมบัติที่ผู้นำจำเป็นต้องมีเพื่อการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ (กนกพร สมปราชญ์, 2560) ได้กำหนดคุณลักษณะภาวะผู้นำการเรียนรู้ประกอบด้วย (1) ความคิดสร้างสรรค์และความกล้า (2) การสร้างสภาพแวดล้อมที่ทรงพลังเอื้อต่อการเรียนรู้และการเกิดนวัตกรรม (3) ความยืดหยุ่น (4) การบูรณาการของศาสตร์และเทคนิควิธี (5) เทคโนโลยีในการบริหารจัดการและการเรียนรู้ (6) การเรียนรู้เป็นทีม (7) การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (8) การเปลี่ยนแปลงและมีความเฉพาะตัว (tailor made) (9) ความพอเพียง (10) การวิจัยและพัฒนา ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นและสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีภารกิจในการจัดและส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐานตามนโยบายของรัฐ โดยมุ่งพัฒนาการศึกษา ได้มีการกำหนดเป้าประสงค์ข้อที่ 4 ซึ่งเน้นให้ผู้บริหารและครูเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีสมรรถนะด้านภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีดิจิทัล การจัดการเรียนรู้ และเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้เรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2, 2567)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยมุ่งศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารและการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์เชิงข้อมูลในการวางแผนพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร และใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรค ตลอดจนยกระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการ อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ ปัจจัยภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. **กลุ่มตัวอย่าง** ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ซึ่งมีทั้งหมด จำนวน 110 โรงเรียน จำนวน 291 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 24 คน และครูผู้สอน จำนวน 267 คน

2. **เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล** แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบันและที่ตั้งสถานศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปิจิตร เขต 2 แบ่งเป็น 5 ปัจจัย จำนวนข้อคำถามทั้งหมด 29 ข้อ

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปิจิตร เขต 2 แบ่งเป็นด้าน 7 ด้าน จำนวนข้อคำถามทั้งหมด 47 ข้อ

แบบสอบถามฉบับดังกล่าว ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ที่มีค่าเท่ากับ 0.60 - 1.00 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผลปรากฏว่าได้ข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ได้ จำนวนทั้งสิ้น 76 จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (try - out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) พบว่าค่าความเชื่อมั่น ด้านการเรียนรู้เป็นทีมเท่ากับ 0.874 ด้านเทคโนโลยีในการบริหารจัดการและการเรียนรู้ เท่ากับ 0.903 ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เท่ากับ 0.892 ด้านความคิดสร้างสรรค์เท่ากับ 0.917 ด้านการบูรณาการของศาสตร์และเทคนิควิธี เท่ากับ 0.922 และการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเท่ากับ 0.980

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลแบบสอบถามดำเนินการโดยใช้ Google Form ผ่านระบบ E - Office ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปิจิตร เขต 2

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ โดยนำมาแจกแจงหาความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)

2. นำข้อมูลเกี่ยวกับระดับปัจจัยภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และให้ความหมายของคะแนน

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติทดสอบความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรที่เป็นปัจจัยภาวะการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้วยค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson correlation coefficient)

4. วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) เพื่อใช้ในการสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการใน

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

ตารางที่ 1 แสดงผลการศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวม

ข้อที่	ปัจจัยภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา	(n=291)		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการเรียนรู้เป็นทีม (X_1)	4.44	0.44	มาก	4
2	ด้านเทคโนโลยีในการบริหารจัดการและการเรียนรู้ (X_2)	4.44	0.45	มาก	5
3	ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (X_3)	4.48	0.44	มาก	1
4	ด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_4)	4.46	0.46	มาก	2
5	ด้านการบูรณาการของศาสตร์และเทคนิควิธี (X_5)	4.46	0.43	มาก	3
รวม		4.45	0.40	มาก	

จากตารางที่ 1 แสดงผลการศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ในภาพรวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.40) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่ผู้บริหารสถานศึกษามีมากที่สุด คือ ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.44)

2. ผลการศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ในภาพรวม

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา (Y)	(n=291)		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.49	0.44	มาก	5
2	ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.50	0.43	มาก	2
3	ด้านการนิเทศการศึกษา	4.49	0.43	มาก	4

4	ด้านการพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษา	4.46	0.44	มาก	6
5	ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.52	0.40	มากที่สุด	1
6	ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	4.50	0.44	มาก	3
7	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	4.43	0.48	มาก	7
รวม		4.49	0.39	มาก	

จากตารางที่ 2 แสดงผลการศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ในภาพรวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.40)

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

ตารางที่ 3 แสดงผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	Y
X_1	1					
X_2	.771**	1				
X_3	.791**	.750**	1			
X_4	.798**	.780**	.861**	1		
X_5	.772**	.749**	.809**	.827**	1	
Y	.756**	.677**	.785**	.775**	.771**	1

หมายเหตุ: ** หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตารางที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ (X_1 , X_2 , X_3 , X_4 , X_5) กับตัวแปรเกณฑ์ (Y) มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันอยู่ระหว่าง 0.677 - 0.785 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) ปัจจัยภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

(n=291)					
ตัวแปรปัจจัยภาวะผู้นำการเรียนรู้	b	SE _b	β	t	Sig.
ด้านการเรียนรู้เป็นทีม (X ₁)	0.200	0.053	0.223	3.766*	.000
ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (X ₃)	0.243	0.063	0.272	3.867*	.000
ด้านความคิดสร้างสรรค์ (X ₄)	0.132	0.062	0.158	2.142*	.033
ด้านการบูรณาการของศาสตร์และเทคโนโลยี (X ₅)	0.226	0.058	0.248	3.901*	.000
R = 0.834	R ² = 0.696	R ² _{adj} = 0.692			
SE _{est} = 0.216	F = 163.720*	a = 0.917			

หมายเหตุ: * หมายถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) ปัจจัยภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านการเรียนรู้เป็นทีม (X₁) ปัจจัยด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (X₃) ปัจจัยด้านความคิดสร้างสรรค์ (X₄) ปัจจัยด้านการบูรณาการของศาสตร์และเทคโนโลยี (X₅) สามารถอธิบายตัวแปรเกณฑ์ (Y) การบริหารงานวิชาการได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยรวมแล้วมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R² เท่ากับ 0.696) มีค่าอำนาจการพยากรณ์ได้ร้อยละ 69.60 และมีค่าความคลาดเคลื่อน มาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ 0.216 ซึ่งเป็นรูปแบบที่สามารถอธิบายตัวแปรเกณฑ์ (Y) การบริหารงานวิชาการได้มากที่สุด

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของภูเบศร์ บาลชน พบว่า ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นกัน (ภูเบศร์ บาลชน, 2563)

2. ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของนนุช อินทรโคกสูง พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน (นนุช อินทรโคกสูง, 2565)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการ พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของรพีภัทร อินทอง ที่พบว่า ภาวะผู้นำการเรียนรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในระดับค่อนข้างสูงเช่นกัน (รพีภัทร อินทอง, 2563)

4. ผลการสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) พบว่า มีหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุด ได้แก่ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

4.1 ปัจจัยด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษามีผลต่อการบริหารงานวิชาการสูงที่สุด เนื่องจากผู้บริหารจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ปลอดภัย เหมาะสม และส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เปิดกว้าง สนับสนุนการมีส่วนร่วมของครูและนักเรียน ส่งผลให้เกิดแรงจูงใจและพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรสุตา อีร์ชาญวิทย์ ที่พบว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมกิจกรรมและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาครูและนักเรียนอย่างรอบด้าน เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา (ภัทรสุตา อีร์ชาญวิทย์, 2565)

4.2 ปัจจัยด้านการบูรณาการของศาสตร์และเทคนิควิธีของผู้บริหารสถานศึกษามีผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ผู้บริหารที่สามารถนำความรู้จากหลายสาขาวิชาและเทคนิคการบริหารที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาองค์กร ส่งเสริมให้ครูร่วมมือกันสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้และใช้วิธีการสอนที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของจุลศักดิ์ ก๊อกพิมพ์ ที่ระบุว่า การบูรณาการศาสตร์และเทคนิคเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารควรใช้การระดมความคิดและเชื่อมโยงองค์ความรู้เพื่อสร้างแนวทางปฏิบัติใหม่ที่น่าไปใช้ได้จริงในบริบทของสถานศึกษา (จุลศักดิ์ ก๊อกพิมพ์, 2561)

4.3 ปัจจัยด้านการเรียนรู้เป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษามีผลต่อการบริหารงานวิชาการ โดยผู้บริหารที่ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมจะช่วยให้การตัดสินใจและวางแผนงานวิชาการมีประสิทธิภาพ เกิด

การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ร่วมกัน นำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรและการสอนที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของมณฑนา ออพานิชกิจ ที่เสนอว่า ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารภายในทีม ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง (มณฑนา ออพานิชกิจ, 2565)

4.4 ปัจจัยด้านความคิดสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสามารถส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ การออกแบบหลักสูตรและวิธีการสอนที่หลากหลายและทันสมัย ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและตรงตามความต้องการของนักเรียน นำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน สามารถหาวิธีการใหม่ๆ ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา ซึ่งส่งผลให้เกิดการทำงานร่วมกันและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้บริหารสามารถปรับตัวและพัฒนางานวิชาการในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของสังคม ส่งผลให้การพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษามีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรกานต์ ประชานันท์ ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า ด้านความยืดหยุ่น ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านวิสัยทัศน์ สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 64.40 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.24710 (สุรกานต์ ประชานันท์, 2567)

สรุปผลวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลวิจัย

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้ 1) ปัจจัยภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา พบว่า มีค่าความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันอยู่ระหว่าง 0.677 - 0.785

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ของตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ตัวแปรพยากรณ์ X_1 , X_3 , X_4 และ X_5 ปัจจัยภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถร่วมกันอธิบายตัวแปรเกณฑ์ (Y) การบริหารงานวิชาการได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยรวมแล้วมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2 เท่ากับ 0.696) มีค่าอำนาจการพยากรณ์ได้ร้อยละ 69.60 และมีค่าความคลาดเคลื่อน มาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ 0.216

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสูงที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและทางสังคม อย่างมีประสิทธิภาพ มีการส่งเสริมการทำงานของบุคลากรในองค์กร ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน มีพื้นที่ที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกัน ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการพัฒนางานและการบรรลุเป้าหมายสถานศึกษาในระยะยาว

2) จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการบูรณาการของศาสตร์และเทคนิควิธีส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสูงรองลงมา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการบูรณาการของศาสตร์และเทคนิควิธีต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้การออกแบบหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนมีความหลากหลาย ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น และสามารถปรับตัวได้ตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ดีขึ้น

3) จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการเรียนรู้เป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษารองลงมา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการเรียนรู้เป็นทีม เนื่องจากเป็นกลไกสำคัญที่ส่งเสริมให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพ เกิดความร่วมมือมีเป้าหมายชัดเจน และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนได้ดียิ่งขึ้น

4) จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านความคิดสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษารองลงมา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญด้านความคิดสร้างสรรค์ เนื่องจากเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยยกระดับการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพและตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งทั้งหมดนี้มีผลโดยตรงต่อคุณภาพของผู้เรียนและความสำเร็จของสถานศึกษาในภาพรวม

2.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างความสามารถของผู้บริหารให้สามารถเป็นผู้นำที่มีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุน และผลักดัน ให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ของครู และนักเรียนผ่านการบริหารงานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร สมปราชญ์. (2560). ภาวะผู้นำและภาวะผู้นำการเรียนรู้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขอนแก่น. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จุลศักดิ์ ก๊อภิมพ์. (2561). ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและพฤติกรรมการสอนของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการพัฒนาวิชาชีพครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 22 : การวิเคราะห์พระดัต. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธีรศักดิ์ อุปไมยอิชัยและสุชาติ บางวิเศษ. (2563). *การบริหารและการจัดการศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน*. พิษณุโลก: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นงนุช อินทรโคกสูง. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ภัทรสุดา ธีรชาญวิทย์. (2565). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- ภูเบศร์ บาลชน. (2563). โมเดลภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การนวัตกรรมของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น: โมเดลแข่งขันภาวะผู้นำการเรียนรู้และภาวะผู้นำแบบร่วมพลัง. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- มัทนา ออพานิชกิจ. (2565). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- มาลัยพร สาวีสัย. (2563). วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- รพีภัทร อินทอง. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติ “การพัฒนาทรัพยากรเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล” มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ประจำปี 2563*. 374-385.
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ 13). (2565). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 139 ตอนพิเศษ 258 ง หน้า 11 (1 พฤศจิกายน 2565).
- สธิรพร เขาวนชัย. (2567). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน*. พิษณุโลก: การพิมพ์ดอตคอม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2. (2567). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567*. เรียกใช้เมื่อ 3 สิงหาคม 2567 จาก <https://www.phichit2.go.th/?p=33833>.
- สุรกานต์ ประชานนท์. (2567). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต*, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.